

Мати Сонця. казково-фантастична повість

Анастасія Лавренішина

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

1

Мати Сонця розплющила очі. З них ще не спала полуда досвітніх, заледве теплих, завжди сизо-блакитних снів, тож Ма лежала, дивлячись у стелю й намагалася збагнути — навіщо їй оте все сниться?

Замість рук — грубі, порські плавці. Замість одягу — панцир. Замість води — небо. Уже котру ніч поспіль Мати гребла небом, наче морем, а довкола неї безладно пливли, віддавшись сильній, набагато сильнішій, ніж вони самі, течії мовчазні, журні черепахи.

Мати повернула голову.

Її син, її Сонце, спав на тому боці дому. Волосся сина саме собою звивалося й вилискувало в півсутені. Сонце ще спало, однак світло його кучерів ставало сильним, рішучим, десь навіть брутальним. Воно нахабно, вперто полонило спокійну темряву ночі, розтинали морок і потроху вихлюпувалося за вікно.

Мати осмикнула саме себе, скинула нашпиговану сухими водоростями ковдру й застогнала.

Поперек — то було її слабке місце. За ніч тіло Ма дубіло, й лише під вечір вдавалося його трохи розходити. Але цього ранку вона почувала себе гірше, ніж доти. Мати спробувала випростатися, та в неї нічого не вийшло. Наче за ніч на її спині наріс горб.

«Таке трапляється, — подумала Ма, — То мої слабкі кості передчують холод. Скоро Місяць Білої Тиші».

Увесь світ досі дрімав, а Ма вже вигрібала попіл із печі. Вона робила це голірuch. Її руки вже давно були грубішими за п'яти. Вони не відчували нічого — абсолютно ні-чо-го.

Проте вразливим поперекom Ма все ж таки відчула вранішній неприємний холод. Вона накинула на себе старе, невідомо чие драпове пальто та вийшла надвір. Сірий попіл у сірому совку наче сам по собі висипався в таке саме сіре море.

Світ, доки Сонце не прокинулося, був непевним, схожим на сизо-блакитний, вітряний сон. На якусь мить Мати також відчула себе такою ж — сизо-блакитною. Не зовні, авжеж. Ізсередини. Деся там, поза светрами, гольфами, майками, сухою, дряблою шкірою було напрочуд вогко й мулько.

Рвучкий вітер, щойно Ма вийшла надвір, вихопив попіл просто з її рук і розпорошив у повітрі. Вітер засвистів Ма у вуха, розхристав її, як тільки міг.

Вітер робив так завжди. А Ма завжди терпіла його, випнувши щелепу.

Хто кого? Завжди задавалася цим питанням Ма. Ніхто з них — ні вона, ні вітер — не поступався. Вітер на вершині гори не вщухав ні на мить. Він намагався здути Ма разом із її Сонцем. Вітер був упертим. Але ж і Мати також.

— Кра-кра, — почулося, а тоді знову за мить, — Кра-кра.

Від цього ранкового кракання в Ма забриніло на серці — так тривожно, наче хтось завів його, як дзигу. Останнім часом якась нахабна невидима птаха прилітала на гору й навіщось псувала її настрій. Ма обшукала геть усе, намагаючись зрозуміти, хто то кракає, але нікого, окрім мартинів, вона не бачила. Утім, кракання повторювалося. Щоранку, коли Ма виходила надвір, вона чуло це зловісне «кра-кра», якому не могла дати раду. Потрібно було терміново перемкнути увагу на щось інше. Добре, бо було на що.

Ма чомусь роздула ніздрі, намагаючись роздивитися бодай щось на обрії, тоді поставила порожній совок коло стіни й підперла його каменем.

Лінивий світ дрімав би до скону, якби Ма його не будила.

Вона витягла зі сховку сокиру, єдину, яка в неї була, й почала колоти дрова.

Загупало.

Гора здригнулася.

Море скуйовдилося й зашурхотіло підмерзлими хвилями. Дах дому, що намагався з'їхати набакир, спробував зробити це знову.

Однак Сонце й досі міцно спало. Його дихання було мірним. Вії не тремтіли, лише сяяли, пирскали на низьку стелю ніжними, теплими полисками.

Ма гупала довго, доки не розлякала всіх мартинів і не наколола достатньо дров.

Закінчувався Місяць Особливо Сильних Вітрів. Попереду сунув Місяць Білої Тиші, коли на Сонце не варто було покладати особливої надії, — місяць довгий та, безсумнівно, лютий.

Мати набрала дров, занесла їх у дім і розтопила грубу.

Поруч із Сонцем зараз було тепло. Однак син мав прокинутися, поспідати й піти. Щоранку Сонце залишало гору на світанку й щовечора поверталось лише для того, щоб переспати тут.

Мати зітхнула.

Із димаря витекла цівка синявого диму, роблячи межу між морем та небом примарною.

Сонце потяглося на ліжку, впираючись у стіну волохатими колінами, однак очей і досі не розплющило. Кучері його крутились, як навіжені. Губи наливалися свіжою кров'ю, а Мати, так і не встигнувши присісти, вже доїла Земун.

Земун була позамежною, а вим'я її — неокраїм. Однак Ма схопила дужими руками темне вим'я і націдила аж два відра молока.

— Ти знаєш, — заговорила вона до своєї корови, — Сонце любить каву, а до кави — багато молока.

Земун хитнула величезною мордою, а в вухах її метнулися сережки з кетягами морських перлів.

— Та ясно, — погодилася корова.

Поставивши осторонь відра, Мати ще затрималася коло худоби, вибрала з її хвоста кілька цупких хмарин — для піни. Тільки тоді

пішла вмиватися.

Із прісною водою на горі було важко.

За домом стояла велика діжа, вкопана в землю наполовину. У тій діжі зберігалася вода. Води було там ще чимало, але Мати лише ледве бризнула собі в очі.

Море давало все, що не спитай: їжу, посуд, лави, дрова. Воно могло роздобритися навіть на бляшанку кави. Однак, скільки не благай, море не давало прісної води. Хвилі моря були солоними та марними, наче сльози.

Сяк-так умившись, Ма заварила відро кави зі збитими хмарами, поставила його коло ліжка сина, а сама пішла й бігом зібрала два кошелі яєць мартинів, що обліпили дах її дому, як мушлі підніжжя гори.

Мартини загерготіли, збагнувши, навіщо велика Ма йде до них. Їм не подобалося, що Мати забирає в них яйця, але що вони могли вдіяти? Дах дому на вершині гори був завжди теплим, теплішим за будь-які інші дахи й гори, і яйця висиджувалися тут легко, хоча й не часто.

— Геть! Ідіть геть! — замахала Ма на мартинів важкими рукавами драпового пальта, повизбирувала дрібні яйця, а тоді неминуче навернулася в дім.

Мстиві, дурні мартини закидали димар водоростями, тож тепер домом на вершині гори ходив синявий туман, роблячи саме буття схожим на досвітній протяглий сон.

— Ану геть, на вулицю!

Ма поставила яйця на стіл, вигнала липкий туман віником і загасила пічку.

«Потім. Пічку можна розтопити потім», — подумала Ма і, схопившись за попереk, знову поглянула на сина, який досі спав.

Ма ніколи не знала, коли Сонце наїється, тому готувала завжди трохи більше, ніж учора. Але син, як на диво, з'їдав усе до останньої

крихти й краплі, збиваючи Ма з пантелику.

— Уже час! — сказала Мати, підійшовши до ліжка, й поцілувала Сонце в гаряче чоло.

Ма казала так завжди, а Сонце завжди на те відповідало:

— Зараз-зараз, Ма, я вже, — дебелий син потягнувся, закручуючи ковдру довгими, блискучими ногами в тугу шматину. Він не хотів прокидатися.

Мати трохи постояла коло ліжка, тоді згадала про Татоша, що харчав у кривій халупі на задвірку.

Вона принесла червоному бидлу води й жмут сухої трави. Прохолодним маслом Ма обережно змастила його спину, що завжди репалася від гарячих сідниць Сонця.

— Дай іще поїсти, — попросив Татош, червоний, як кучері Сонця під вечір.

Ма не відповіла.

Кінь їв так само добре, як і Сонце, й ніколи не наїдався. Натомість Мати начистила крилатому коню підкови, щоб блистіли не гірше за риб'ячі спини, а тоді зав'язала тугіше вуздечку. Татош попався на її гачок давно. І кінь, і Ма добре це знали. Це була така собі таємна змова, спільна таємниця, яку ніхто не хотів чіпати.

Татош не встиг допити двадцятьє відро води, а Ма вже перештопала весь одяг синові.

— Кожного дня — нові діри! — в шорстких, великих руках Ма тонка голка просто губилася.

Мати штопала й сварилася. Вона знала — їй можна.

Скільки років вона штопала, стільки солоне море дихало їй у потилицю.

Коли Ма нарешті, припинила видихати між словами й ранкова лайка її перетворилася на сердитий свист вітру, Сонце розплющило очі.

• • •

Далі — у повній книжці «Мати Сонця. казково-фантастична повість».
nashaknyga.com.ua